MŽP: “Nábytek v oběhu” – pilotní projekt pro unikátní systém zpětného odběru nábytku v ČR byl spuštěn

11.3.2025 - | KDU-ČSL

Po řadě diskuzí a jednání byl na evropské úrovni definován koncept rozšířená odpovědnost výrobců (Extended Producer Responsibility - „EPR“). Ve zkratce jde o systém, v němž výrobce nese odpovědnost za svůj produkt od jeho výroby až po konečnou fázi, kdy se stává odpadem.

Tento koncept se již propsal do strategického rámce “Cirkulární Česko 2040” a bude tak v budoucnu zohledňován při přípravě konkrétních zákonů. Cílem “EPR” systému také je, aby občané a obce neplatili tolik za odpady, ale naopak se odpovědnost přenesla na výrobce. Výrobcům nábytku není lhostejné, co se děje s nábytkem, když dosloužíí. Protože ale jeho cesty nejsou zmapovány, vzniká tento pilotní projekt.

Česká republika by do budoucna ráda systém rozšířené odpovědnosti výrobců (tzv. EPR), který dnes funguje již například u baterií nebo elektronických výrobků, rozšířila i na nábytek. Proto Ministerstvo životního prostředí vítá tento pilotní projekt, ve kterém bude možné získat cenná data a systém si vyzkoušet tzv. nanečisto. *„Princip rozšířené odpovědnosti výrobce pokládám při rozvoji cirkulární ekonomiky v naší zemi za podstatný. Je potřeba, aby se výrobci postarali o své výrobky až do konce jejich životního cyklu – tedy včetně jejich znovuvyužití, recyklace či odstranění. Každý, kdo uvádí elektronický výrobek nebo obal na trh, již nyní platí za správné nakládání s ním. To samé chceme, aby platilo v případě nábytku. Zmenší se tak objem nábytku v komunálním odpadu a na skládkách a obce i občané díky tomu ušetří finance za nakládání s odpady. Velmi vítám tento pilotní projekt, díky kterému získáme potřebná data a zkušenosti pro případné nastavení legislativy,”* poukazuje **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).**

„Ministerstvo životního prostředí má pozitivní zkušenosti s tzv. dobrovolnými dohodami, kdy si výrobci uvědomují svou odpovědnost a svůj budoucí podíl na likvidaci s odpady. Jsme rádi, že u této dohody nábytkového segmentu může být ministerstvo od začátku,” doplnil **vrchní ředitel sekce ochrany životního prostředí David Surý.**

Na podzim 2024 skupina zástupců nábytkářského průmyslu podepsala Memorandum s cílem společnými kroky podpořit vznik efektivního EPR systému pro nábytek. Mezi členy pracovní skupiny, kteří se aktivně podílejí na nastavení pilotního projektu a jeho financování, patří následující společnosti: Hornbach, IKEA, Jysk, Kinnarps, Řešeto a XXXLutz. Nyní dochází k podpisu Dobrovolné dohody nábytkářů a Ministerstva životního prostředí. Dohoda strany zavazuje ke spolupráci na přípravě budoucího EPR systému. Z pohledu nábytkářského sektoru dobře zavedený systém přinese řadu benefitů, jako je snížení množství odpadu končícího na skládkách či v energetickém využití, zvýšení míry recyklace a opětovného využití nábytku, stimulaci eko-designu produktů a rozvoj inovativních cirkulárních byznys modelů zaměřených na prodloužení životnosti produktů nábytkářského průmyslu.

Právě odstartovaný pilotní projekt s názvem “Nábytek v oběhu” si klade za cíl vytvořit hodnotící model potenciálních procesů EPR systému pro nábytek a sbírat a analyzovat data tohoto modelu

zejména o materiálech a kategoriích odevzdaného nábytku a nábytkového odpadu a jeho dalším využití po dobou tří měsíců. V další fázi projektu budou data analyzována, vyhodnocena a veřejně prezentována tak, aby podpořila další strategické kroky v nastavování EPR systému pro nábytek. *„Iniciativa za projektem nábytek v oběhu je poměrně široká platforma různorodých firem. Všechny se však shodují, že je třeba spojit síly a vyvinout základy systému, který v budoucnu umožní znovu používat a recyklovat co nejširší paletu nábytku,"* zmiňuje **Gabriela Měsícová, public affairs manažerka byznysové platformy Změna k lepšímu**, která se na organizaci projektu spolupodílí.

Na deseti sběrných místech v **Praze** (Sběrný dvůr Zakrytá, re-use centrum Sto.re a Libeňské reuse a komunitní centrum), **Brně** (Sběrný dvůr Jedovnická, Projekt RE-NAB v rámci sběrných dvorů a Prodejna IKEA), **Českých Budějovicích** (Cirkulární dům), **Jihlavě** (Útulek věcí a Sběrný dvůr Jihlava) a **Jindřichově Hradci** (Jysk) je možné do konce května odevzdávat použitý nábytek dle pokynů organizátorů projektu a umožnit tak jeho zaevidování v rámci procesů pilotního projektu. Během pilotního projektu jsou sbírána data pomocí dotazníků a jejich následné vyhodnocení poskytne informace o chování spotřebitelů nábytku, efektivitě sběru a následných možnostech zacházení se shromážděným nábytkem.

„Dle studie, kterou Cyrkl vypracoval pro společnost IKEA v roce 2023, vzniká v ČR ročně až 350 tisíc tun nábytkového odpadu. Věříme, že díky podpoře Ministerstva životního prostředí a díky našemu strategickému projektovému řízení, pomůže spouštěný pilotní projekt nastavit v budoucnu systém, který povede k tomu, že se část nábytku, který aktuálnímu majiteli dosloužil, bude v budoucnu dařit kolektivně sbírat, znovu používat, efektivně recyklovat, či dále energeticky využívat," doplňuje **Michaela Streichsbierová, koordinátorka projektu ze společnosti Cyrkl.**

Rozsah pilotního projektu je omezen na kategorie nábytku uvedené na webových stránkách projektu www.nabytekvobehu.cz. Nábytek mohou odevzdat pouze fyzické osoby. *„Pilotní projekt je v souladu s naší vizí vytvářet lepší každodenní život pro mnoho lidí. A cirkularita, předcházení vzniku odpadu a zajištění efektivního využívání zdrojů, je jednou z našich dlouhodobých priorit. Cílem tohoto projektu je, aby co nejvíce simuloval realitu. Budou tedy sbírány různorodé kategorie nábytku, včetně koberců a matrací. Nicméně bytové dekorace, domácí textil (mimo koberců a matrací), sklo, svítidla, sanita a spotřebiče nebo jiné materiály součástí projektu nebudou, jelikož nemají být součástí plánovaného EPR systému pro nábytek,"* dodává k pilotnímu projektu **Tomáš Zeman, manažer pro udržitelnost ze společnosti IKEA,** která patří k iniciátorům celého projektu.

Výstupem projektu bude dostatek analytických podkladů pro kvalifikované posouzení budoucího financování systému a definování sběrné sítě tak, aby systém byl funkční a pro uživatele dostupný. Výstupy projektu spojené s analýzou nasbíraných dat budou k dispozici v červnu tohoto roku.

https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mzp-nabytek-v-obehu%E2%80%9D-%E2%80%93-pilotni-projekt-pro-unikatn